

SISÄLLYSLUETTELO

1. Puheenjohtajalta
2. Vuosikokouksen päätöksiä
3. LRY:n hallitus kaudella 2008–2009
4. Hallituksen kuulumisia
5. Jäsenasioita
6. Apurahapäätöksiä
7. Seija Jaakkolan EANM hoitajakokousterveiset
8. EANM matkaraportteja
9. Muita matkaraportteja
10. Tulevia koulutustilaisuuksia

Hei vaan!

Tämä on vuoden 2008 toinen Tuiketiedote. Kesän aikana yhdistyksen sihteeri vaihtui. Uudeksi sihteeriksi valittiin apulaisfyysikko Eeva Boman KYS:stä. LRY kiittää lämpimästi edellistä sihteerää Anu Koskela kuluneista vuosista. Tästä lähtien tiedotetta jaetaan vain sähköisenä versiona, paperiversio lähetetään vain erityisestä anomuksesta. Pidä siis huolta että sähköpostiosoitteesi pysyy jäsenrekisterissä ajan tasalla. Osoitteenmuutokset on helpoin ilmoittaa sihteerille sähköpostitse (eeva.boman@kuh.fi) tai soittamalla/tekstaamalla +35844-5826555. Tiedotteita voi myös lukea yhdistyksen nettisivuilta <http://www.fsnm.org/html/tuiketiedote.html>. Jäsenmaksuja suunnitellaan myös lähetettävän sähköisesti ensi vuonna. Hallitus on myös linjannut että yli kaksi vuotta jäsenmaksunsa maksamatta jättäneet jäsenet poistetaan automaattisesti, joten huolehdiathan myös maksusta. Jos jäsenmaksulasku on hävinnyt, sen voi pyytää sihteeriltä. Eläkeläisjäseniltä ei peritä jäsenmaksua, joten ilmoitathan myös eläköitymisestäsi.

Tämän vuoden EANM:n kongressi on jo takana ja sen kuulumisia saamme lukea matkaraportteina tästä tiedotteesta. Seuraavaksi voikin jo ruveta valmistamaan vuoden 2009 Barcelonan kongressiin.

Ensi vuosi on muutenkin LRY:llä tapahtumarikas. Niin kuin varmaan jo tiedättekin, kyseessä on LRY:n taipaleen 50-vuotisjuhlavuosi, joka näkyy runsaampana apurahan jakona, juhlahistoriikkina sekä tietenkin kaiken huippuna 50-v. Isotooppipäivinä ja -juhlina, jotka järjestetään 14.–15.5.2009. Tästä lisää myös jäljempänä.

1. PUHEENJOHTAJALTA

Kesä on nopeasti kääntynyt synkäksi syksyksi. Sen verran on pimeää, ettei edes taustasäteily pidä virkkuna. Liekö kirkasvalolampun paikka? Talvi tulee kuitenkin olemaan vauhdikas. Radiofarmasiapäivät ovat hetimiten ja yhdistys valmistautuu jo täyttä vauhtia juhlavuoteensa.

Syyskuussa sattunut molybdeenin tuotantokatkos Euroopassa herätti laajaa huolestuneisuutta. Suomessa taisimme päästä pääosin säikähdyksellä, kun muutamaa sairaalaa lukuun ottamatta teknetiumgeneraattorit saapuivat entiseen malliin, tosin ehkä eri viikonpäivänä kuin aiemmin. EANM valjastama lobbaus osoitti

nyt ensimmäistä kertaa olevansa EU:n vallan ytimessä. Niinpä asia nousi terveysministereiden kokouksen esityslistalle ja poiki toivottavasti ketjun jälkiseuraamuksia, joilla vastaavat tilanteet estetään jatkossa. Meille tapaus oli joka tapauksessa esimerkki alamme haavoittuvuudesta. Mielenkiintoista oli, miten mm. STT teki katkoksesta oitis uutisen. Minuun yhteyttä ottanut toimittaja oli kiinnostunut mm. siitä tuleeko Suomeen muutaman vuoden päästä valmistuva uusi ydinvoimala korjaamaan tilanteen pysyvästi!

Kliininen auditointi puhuttaa sekín. Palvelua tarjoavilla kahdella yrityksellä on melkoisia ongelmia saada auditointitilanteihinsä isotooppilääkäreitä. Korviini kantautuneen tiedon mukaan myös STUK on huolissaan tilanteesta. LRY:n hallitus keskusteli tilanteesta viimeisessä kokouksessaan. Tilanteeseen lienee useita syitä. Esille nousi mm. se, etteivät auditointiyritykset mahdollisesti ole onnistuneet rekrytointiyrityksissään yksinkertaisesti siksi, etteivät ne tunne auditointiin päteviä ja halukkaita isotooppilääkäreitä. Myös audiointikoulutuksen kustannukset saattavat olla ongelma. Kuntatyönantajat suhtautuvat asiaan hyvin vaihtelevasti: edistyksellisimmät sairaanhoitopiirit kustantavat koulutuksen ja myöntävät palkallista virkavapaata muutaman päivän/vuosi auditointitehtäviin. Tämä onkin hyvin perusteltavissa, sillä auditointijat ovat melkoisella näköalapaikalla, joka tarjoaa uusia toimintamalleja oman sairaalan isotooppiyksikön kehittämiseen. Toivon isotooppilääkärikunnan aktivoituvan, jotta tämä lakisääteinen toiminta saadaan pyörimään meitä hyödyttävällä tavalla. Tarvittaessa LRY voi toimia jäsenkuntansa ja auditointiyritysten välisenä linkkinä. Jyri Toikka selvittelee asiaa.

Münchenissä mukana olleet lienevät samaa mieltä, että eurooppalainen isotooppilääketiede on nyt melkoisella aallonharjalla. Hyvin vilkasta näyttelyä hallitsi PET-hype, joka on selvästi laajentunut radiolääketuotantopuolelle. Toisaalta gammakamerapuolella viritellään uusia puolijohdedetektoreita, dedikoituja sydänkameroita ja erilaisia SPET/TT kombinaatioita. Gammaradiolääkepuolella ei juuri uutuuksia esitelty. Kliininen ja tieteellinen anti painottuivat samalla tavalla. CME (continuous medical education) -ohjelma piti kuitenkin jalat maassa: PET-tutkimusten määrä on edelleenkin vain noin 5 % kaikista isotooppitutkimuksista. Taloudellisessa mielessä isotooppikardiologia on ylitse muiden: 40 % isotooppirahoista liikkuu siellä. Koko Suomea ajatellen olemme PET-puolella 3-7 vuotta jäljessä Euroopassa ja Yhdysvalloissa tapahtuneesta kehityksestä. Paradoksaalisesti SPET/TT laitteissa olemme toisaalta sitten kokolailla kärjessä. Olemmeko samalla missaamassa ikkunan, jossa olisimme voineet tehdä laadukasta kliinistä tutkimusta SPET/TT-laitteilla? Suomalainen tieteellinen tutkimus oli kongressissa esillä lähes yksinomaan turkulaisin voimin.

Osallistuin tietysti (yhdessä Markon kanssa) EANM:n delegaattikokoukseen. Järjestö on mennyt viime aikoina selvästi ammattimaisempaan suuntaan, josta yhtenä esimerkkinä on alussa mainittu vaikuttaminen Brysselissä. EANM:n johto on kuunnellut herkäällä korvalla jäsenistönsä näkemyksiä ja toteuttaa siltä pohjalta laadittua pitkän tähtäimen strategiaa. Nettisivujen jäsenosiota on koko ajan uudistettu ja nyt toivoisi myös jäsenistön käyttävän aktiivisesti sivujen tarjoamia mahdollisuuksia hyödykseen. LRY tulee jatkossa paneutumaan EANM:n tutkimusohjeiden (guidelines) hyödyntämiseen Suomessa.

Lopuksi vielä pari ilmassa pyörinyttä ajatusta prosessoitavaksi: Ensinnäkin, kuvantamisessa on menossa trendi, jossa ollaan siirtymässä elinkohtaiseen kuvantamiseen. Tämä tarkoittaa sitä, että yksi henkilö hallitsee useita kuvantamismodaliteetteja ja voi ohjata klinikon käyttämään niistä kuhunkin kliiniseen ongelmaan sopivinta. Jos isotooppiväki tyytyy tuijottamaan tiukasti vain omaa modaliteettiaan, pelkään että juna ajaa joltakin puolelta ohi. Tätä taustaa vasten jo perustetut/perusteilla olevat molekyylikuvantamisen lisäkoulutusohjelmat tulevat antamaan varmasti uusia eväitä, joiden avulla yhteistyötä radiologien kanssa on helppoa kehittää. Onko ratkaisu sitten moniammatillinen kuvantamistimi vai joku muu, sen jätän teille ihmeteltäväksi. Toinen, ehkäpä lennokkaampi ajatus koskee isotooppilääketiedettä erikoisalamme nimenä. Kun seuraatte alan yhdistystoimintaa ja julkaisusarjojen nimiä, ovat termit molekyylikuvantaminen ja toiminnallinen kuvantaminen kovaa vauhtia yleistymässä. Varsinkin englanninkielinen 'nuclear medicine' tuo usein suuren yleisön mieleen jotain ihan muuta meille tutun isotooppilääketieteen. Olisiko aika kypsä uudistua ja siirtyä molekulaarisen kuvantamisen aikakauteen myös Suomessa? Sitähän tässä on tehty jo 50 vuotta!

Esko Vanninen, LRY:n puheenjohtaja

2. VUOSIKOKOUKSEN PÄÄTÖKSIÄ

LRY:n vuosikokous pidettiin 5.5.2008 Lahdessa Isotooppipäivien yhteydessä. Tässä lyhyt yhteenveto kokouksesta.

- Vuoden 2007 lopussa yhdistykseen kuului 303 varsinaista jäsentä (vuonna 2006 294), 10 kannattajajäsentä ja 11 kunniajäsentä.
- Yhdistys maksoi apurahoja toimintavuoden 2007 aikana yhteensä 22 666 euroa. Tilinpäätös kaudelta 2007 osoittaa 22 003 euroa alijäämää, tutkimusrahaston varallisuus oli kuitenkin 37 166 euroa.
- Varsinaisten jäsenten jäsenmaksu nostettiin 20 euroon, kannatusjäsenten jäsenmaksu pysyi ennallaan (300 euroa). Eläkeläisjäseniltä ei peritä jäsenmaksua.

Yhdistyksen 2008–2009 hallituksen kokoonpano on esitelty jäljempänä. Kansainväliset edustajat ovat: EANM Esko Vanninen ja Marko Seppänen, EANM technologists Seija Jaakkola, WFNMB Esko Vanninen, EBNM Aapo Ahonen (varajäsen Lauri Karhumäki) ja SSCPNM Jyri Toikka.

3. LRY:n HALLITUS KAUDELLA 2008–2009

Puheenjohtaja: professori, tulosalueen johtaja Esko Vanninen, Kuopion yliopistollinen sairaala, Kliinisen fysiologian ja isotooppilääketieteen osasto, PL 1777, 70211 Kuopio, esko.vanninen@kuh.fi

Varapuheenjohtaja: osastonylilääkäri Marko Seppänen, Isotooppiosasto, TYKS, Kiinamylynkatu 4-8, 20520 Turku, marko.seppanen@tyks.fi. Erityisvastuualue: Koulutusyhteistyö muiden yhdistysten kanssa.

Sihteeri: apulaisfyysikko Eeva Boman, Kuopion yliopistollinen sairaala, Kliinisen fysiologian ja isotooppilääketieteen osasto, PL 1777, 70211 Kuopio, eeva.boman@kuh.fi

Rahastonhoitaja: ylifyysikko, dosentti, tulosityksikön johtaja Jari Heikkinen, Etelä-Savon sairaanhoitopiirin ky/ Mikkelin keskussairaala, Porrassalmenkatu 35-37, 50100 Mikkeli, jari.heikkinen@esshp.fi

Jäsen: radiologi Sami Kajander, Valtakunnallinen PET-keskus, TYKS, Kiinamylynkatu 4-8, 20520 Turku, sami.kajander@tyks.fi. Erityisvastuualue: Fuusiokuvausyhteistyö radiologiyhdistyksen kanssa.

Jäsen: sairaanhoitaja Seija Jaakkola, Länsi-Pohjan keskussairaala / laboratorio, Kauppakatu 25, 95100 Kemi, seija.jaakkola@lpshp.fi. Erityisvastuualue: Hoitaja-asiat.

Jäsen: apulaisyliääkäri, dosentti Jyri Toikka, Tampereen yliopistollinen sairaala, Kliinisen fysiologian ja isotooppilääketieteen yksikkö, PL 2000, 30520 Tampere, jyri.toikka@pshp.fi. Erityisvastuualue: Kliininen auditointi.

Jäsen: radiokemisti, FT Eeva-Liisa Kämäräinen, HUSLAB/ Meilahden sairaala, Isotooppilaboratorio, PL 340, 00290 Helsinki, eeva-liisa.kamarainen@hus.fi. Erityisvastuualue: Radiofarmasiankoulutuspäivät.

4. HALLITUKSEN KUULUMISIA

Kuten edellä jo kerrottiin, hallitus sai uuden sihteerin. FT Eeva Boman toimii apulaisfyysikkona KYS:n Kliinisen fysiologian ja isotooppilääketieteen yksikössä. Hallitus sai myös uudet jäsenet erovuorolaisten tilalle. Uusina jäseninä aloittivat dosentti Jyri Toikka TAYS:n Kliinisen fysiologian ja isotooppilääketieteen yksiköstä sekä FT Eeva-Liisa Kämäräinen Meilahden Isotooppilaboratoriosta.

Hallitus on nimettyjen toimihenkilöiden lisäksi vastuuttanut joitain tehtäviä, kts. erityisvastuualueet yllä.

Apurahoista

Apurahoja on jaettu normaaliin tapaan jälleen. Ensi vuonna apurahoja jaetaan tätä vuotta runsaammin 50-juhlavuoden kunniaksi. Ensi vuoden tutkimusapurahat julkaistaan haettavaksi piakkoin. Hallitus on myös linjannut, että kotimaisiin koulutuksiin ei myönnetä apurahoja, vaan ne kohdistetaan ulkomaisiin koulutuksiin.

MAP-palkinto

MAP-palkintolautakunnan esityksestä hallitus päätti myöntää MAP-palkinnon ylifyysikko Matti Koskiselle.

Kunniajäsenet

Yhdistyksen nykyiset kunniajäsenet ovat Keith Britton, Peter Ell, Ralf Gräsbeck, Bror-Axel Lamberg, Stig Larsson, Kristian Liewendahl, Bertil Nosslin, Lauri Pöyhönen, Ahti Rekonen, Erkki Vauramo ja Sirkka-Liisa Karonen. Aika miesvaltainen joukko!

Juhlavuoden kunniaksi yhdistys tulee kutsumaan uusia kunniajäseniä. Yhdistyksen sääntöjen mukaan *”Kunniajäseneksi voidaan kutsua henkilö, joka on tehokkaasti edistänyt yhdistyksen tarkoituseriä. Kunniajäseneksi kutumisesta on tehtävä hallitukselle perusteltu esitys, jonka vähintään kymmenen jäsentä on allekirjoittanut. Hallituksen on esitettävä ehdotus ja oma lausuntonsa yhdistyksen kokouksessa.”* Hallitus toivoo, että jäsenistö esittäisi nyt aktiivisesti uusia kunniajäseniä. Käytännön syistä johtuen em. esityksen tulisi toimittaa 27.2.2009 mennessä yhdistyksen sihteerille.

5. JÄSENASIOITA

- LRY:n jäseniksi ovat liittyneet edellisen Tuiketiedotteen jälkeen FT Eeva Boman KYS:stä, FM Johanna Haukkala Turun PET-keskuksesta, laboratoriohoitaja Emilia Puhakka Turun PET-keskuksesta, laboratoriohoitaja Seija Horn Kotkan keskussairaalaasta sekä röntgenhoitaja Katja Sutinen KYS:stä.
 - Labtronic Oy on liittynyt yhdistyksen kannatusjäseneksi.
 - Stewart Makkonen-Craig on eronnut yhdistyksestä.
-

6. APURAHAPÄÄTÖKSIÄ

Myönnetyt matka-apurahat:

- Kemistit Tove Grönroos ja Sarita Forsback: 500 € molemmille, European Symposium on Radiopharmacy and Radiopharmaceuticals -kongressiin osallistumista varten.
 - Merja Haaparanta-Solin: 500 € World Molecular Imaging -kongressiin osallistumista varten.
 - Chunlei Han, Anu Autio sekä Iina Laitinen: 500 € kullekin, EANM 2008 osallistumiseksi.
 - Hoitajat Kaija-Leena Kajser, Irma Salminen, Emilia Puhakka, Jarkko Kantonen, Ulla Lopperi, Seija Horn, Varpu Paloheimo, Kaisa Mäkinen, Hannele Kivikoski: 300 € kullekin, EANM 2008 osallistumiseksi.
-

7. SEIJA JAAKKOLAN EANM-HOITAJAKOKOUSTERVEISET

Tämän vuoden kongressi Münchenissä oli menestys ainakin osallistujamäärällään, lähes 5300. Hoitajia oli 650 eli suunnilleen edellisvuoden määrä. CTE (Continuing Education Sessions) -istuntoja hoitajille oli kuusi. Aiheina olivat kilpirauhasen sairaudet, infektion ja inflammaation kuvantaminen, henkilökunnan säteilysuojelu SPECT/TT ja PET/TT-kuvauksissa, munuaiskuvantamisen tekniikat ja PET/TT:n rooli radioterapian suunnittelussa. Ensimmäisen kerran hoitajille oli interaktiivinen istunto päivittäiseen käytäntöön liittyvistä peruskysymyksistä. Tämä istunto oli erityisen mielenkiintoinen. Kysymyksiä tutkimuksen laatuun vaikuttavista tekijöistä oli kameran energiaikkunan valinnasta iv-injektion onnistumiseen. Hajontaa oli joissakin vastauksissa melkoisesti, mutta tavallisia tilanteita ja niihin liittyviä riskejä osattiin arvioida hyvin. Fuusiokuvantamista käsitteleviä minikursseja oli kolme. Hoitajilla oli

suullisia esityksiä 24 ja postereita 56. Parhaan esityksen palkinnon sai Sylviane Prevot sormiannosten optimoinnista F-18-FDG-annoksia valmistelevilla hoitajilla.

Olin EANM:n hoitajakomitean kokouksessa LRY:n edustajana. Komitean kokoonpano uusiutuu tänäkin vuonna. Puheenjohtajaksi tulee irlantilainen Susan Dennen ja komiteaan kaksi uutta jäsentä. Uusi kokoonpano on pian EANM:n verkkosivuilla. Hoitajien sivuille pääsee Organisational Structure/Groups and Committees/Technologist Committee/Committee site. Sivujen päivitys on edelleen meneillään ja sinne on tulossa mm. hyödyllisiä linkkejä hoitajille, tiedot koulutuksista, komitean historiaa, sääntöjen päivitykset, jäsenten yhteystiedot valokuvineen ja kansallisten edustajien yhteystietoja.

IAEA:n ja hoitajien koulutuskomitean DAT-projekti (Distance Assisted Training) on onnistunut hyvin Aasiassa, Etelä-Afrikassa ja Latinalaisessa Amerikassa. Sen sijaan suunnitelmat Itä-Euroopan suuntaan ovat kariutuneet kansallisten koordinaattorien puutteeseen. Tämä herätti kokouksessa runsasta keskustelua ja teräviäkin kommentteja, koska hankkeeseen alustavissa kyselyissä on ollut halukkuus ja sen valmisteluun käytetyn ajan ja rahan pelätään nyt valuneen hukkaan. Ongelmana on myös kielimuuri. Opetusmateriaalin kääntäminen on liian kallista, eikä kaikkea vastaavaa termistöä ole, koska ala tuntuu kehittyvän kieltä nopeammin. Tarkoitus on jatkaa projektia myöhemmin tulevana vuosina.

Hoitajille julkaistujen oppaiden sarjassa ilmestyi viides ”The Radiopharmacy”. Tämäkin, kuten aikaisemmin ilmestyneet, on ladattavissa EANM:n verkkosivuilta. Ensi vuoden suunnitelmissa on julkaista opas munuaistutkimuksista. PET/TT-kurssit jatkuvat. Näistä kuten muista tarjolla olevista koulutuksista on tiedot LRY:n kotisivuilla.

Isotooppihoitajien ”pätevyysvaatimuksia” päivitetään. Hoitajajäsenten määrä EANM:ssa on lisääntynyt 40 % vuodesta 2004, nyt heitä on 364 ja lisää halutaan.

Kaupunki oli kaunis ruskassaan ja aurinkoinen ja lämmin sää ilahdutti, samoin mukava matkaseura. Hyvää syksyn jatkoa kaikille ja vierailkaa verkkosivuilla, sieltä löytyy paljon tietoa.

Terveisin Seija Jaakkola Länsi-Pohjan keskussairaalaista

8. EANM MATKARAPORTTEJA

Euroopan isotooppiyhdistyksen vuosittainen kongressi järjestettiin Münchenissä 11.–15.10.2008. Osallistujia oli yhdistyksen sivujen mukaan 5300, mikä on jälleen kerran uusi ennätys. Kokous kerää lähinnä eurooppalaiset isotooppialan ihmiset yhteen, sillä lähetetyistä abstrakteista 78 % oli Euroopasta, ilmeisesti mukaan lukien perinteisesti suuren osallistujamäärän Turkki. Suomalaisia osallistujia oli tänäkin vuonna runsaasti, omia PET-keskuksen kollegoitani oli mukana yli 20.

EANM:n teemaksi oli tänä vuonna valittu onkologia ja se näkyi ylivoimaisena ykkösenä tieteellisten abstraktien määrässä. Seuraavaksi eniten oli esityksiä Clinical Science ja Radiotherapy osioiden alla, ja vain 56 esitystä (mukaan lukien posterisessio) oli nimikkeen Molecular Imaging alla. Vastikään Nizzassa järjestetty World Molecular Imaging -kokous oli houkuttellut suuren joukon myös isotooppiväkeä osallistumaan, ja molempiin kokouksiin osallistuneena voisin sanoa WMICin olleen huomattavasti kiinnostavampi kokous ainakin luonnontieteilijälle. EANM- kongressin presidentti ilmaisi huolensa loppupuheessaan myös nuorten tutkijoiden houkuttelemiseksi kokoukseen, tässä kun oli WMIC - kokouksessa onnistuttu paremmin.

Abstrakteja oli EANM:n kokoukseen lähetetty yli 1500. Hylkäysprosentin ollessa vain 14% oli kokouksessa tieteellisiä sessioita ja postereita hämmentävä määrä. Tieteellisiä sessioita oli 45 sekä 9 erilaista ”Featured” sessiota, joiden alussa oli kutsuttu puhuja ikään kuin alustamassa aiheesta ennen valittuja puhujia. Symposiumeja oli 16, plenary-luentoja 3, Continuing Medical Education sessioita oli 13 ja teknologisteilla oma laaja ohjelmansa. Postereista osa (120 posteria) oli valittu Poster Walk -sessioon, jossa esittäjille oli annettu 5 minuuttia esittää työnsä ohjatussa postereiden luona tapahtuneessa sessiossa. Scientific Posters -ryhmässä oli 790 posteria ja näillekin oli valittu oma aikataulunsa koska tekijöitä pääsi tapaamaan. Hyvin harvaa kuulijakuntaa enää posterit kiinnostivat, laaja näyttelyaluekin kun veti

kahvitauoilla ihmiset osastoilleen. Noin puolet EANM:n abstrakteista käsitteli positroni-emittereillä tehtyjä töitä (toinen puoli lähinnä SPECT) ja näistä positroniemittereistä puolet oli FDG:tä ja neljäsosa muita F-18-leimattuja merkkiaineita. Melko vähän siis muuta kuin fluoria, mutta 68-gallium -leimatut tracerit olivat esillä entistä paremmin. Marie Curie luennon piti mm. Ga-DOVA-TOC:ista tunnettu Helmut Mäcke.

Oma abstraktini oli valittu Poster Walk -sessioon. Osallistujia oli aamukahdeksalta paikalle saapunut kourallinen, mutta mukana oli muutama oikeasti asiasta kiinnostunutkin. Osallistuin muihinkin poster walk -sessioihin, ja mielestäni formaatti oli oikeasti aika hyvä: keskustelua syntyi ja ihmiset ottivat helposti kontaktia session jälkeen.

Kiitän Lääketieteellisen Radioisotooppiyhdistystä saamastani matka-apurahasta.

Ina Laitinen, FM, Valtakunnallinen PET-keskus

Saksan kongressiin osallistujia oli noin 4500, joista hoitajia oli 650. Hoitajille pidetyt luennot olivat aihepiiriltään erittäin monipuolisia käsittäen mm. gamma- ja PET-kameroiden teknistä laadunvalvontaa, säteilyfysiikan perusteita, renografian tulostamista ja säteilysuojeluun liittyviä käytännön toimenpiteitä.

Kongressin ensimmäinen luento oli interaktiivinen ja tarjosi näin mahdollisuuden osallistua äänestämällä luennoitsijan esittämiin kysymyksiin. Interaktiivisten luentojen määrää tullaan tulevissa kongresseissa lisäämään – mikä on erittäin positiivinen asia. Kuulijakunta pysyy aktiivisena ja hereillä! Monessa luennossa tuotiin esille säteilysuojelun (potilaiden ja henkilökunnan) tärkeys isotooppityöskentelyssä. Filmiesityksissä havainnollistettiin millaisin toimenpitein ja välinein esim. F-18-FDG merkkiainetta injisoiva hoitaja voi välttyä liialliselta säteilytykseltä.

Kongressin näyttelyalue oli laaja, näytteilleasettajien standit sijoittuivat yhtenäiselle alueelle, mikä helpotti kulkemista ja omien mielenkiinnon kohteiden etsimistä. Radiofarmasiatyöskentelyyn tarkoitettut laminaarivirtauskaapit ja erilaiset säteilysuojaustarvikkeet olivat erityisen kiinnostavia, gamma- ja pet-kuvauslaitteita unohtamatta. Myös tripla kuvauskamera on olemassa (SPECT, TT ja PET yhdessä laitteessa).

Saimme tilaisuuden tutustua uusimpaan Hermeksen windows-pohjaiseen ohjelmaversioon. Runsaat puoli tuntia kestävä meille varattu demonstraatio oli havainnollinen ja yksityiskohtainen. Tutkimusten tulostaminen näytti yksinkertaiselta ja nopealta.

Meitä kahta PET-hoitajaa kiinnosti luonnollisesti PET-kuvauslaitteet, varsinkin Philipsin uusi NM-viewer ohjelma, joka helpottaisi nykyistä kuvienkäsittelyämme pari vuotta vanhalla PET/TT-kamerallamme.

Hoitajien luentosarjojen asiasisällön taso on noussut vuosi vuodelta. PET/TT sekä SPECT/TT hybridikuviauksia käsittelevät luennot olivat tänäkin vuonna sisällöltään hyvin selkeitä, havainnollisia ja käytännönläheisiä työtämme ajatellen. Olipa luennoille eksynyt lääkäreitä ja fyysikoitakin.

EANM on julkaissut uuden isotooppihoitajille tarkoitettua oppaan radiofarmasiolaboratorio työskentelystä. Opas on selkeästi jäsenneily ja erittäin havainnollinen kuvineen. Oppaan lopussa on kooste säännöksistä ja määräyksistä, jotka valvovat työn ja toiminnan toteutusta.

Kiitämme isotooppiyhdistystä saamastamme apurahasta!

Röntgenhoitajat Hannele Kivikoski ja Varpu Palobeimo, HUSLAB / KFI / Isotooppilaboratorio, Meilahti

Järjestyksessä 21. eurooppalainen isotooppilääketieteen kongressi oli Münchenissä lokakuussa 2008. Minulle se oli viides kansainvälinen kokous, johon olen osallistunut. Tapahtumat ovat aina olleet isot, mutta nyt taas lyötiin ennätys. Osallistujia oli yhteensä yli 4800, Euroopasta ja Euroopan ulkopuolelta. Näyttelytilat olivat mittavat. Kulku Messukeskukseen, joka sijaitsee Riem'ssä, oli vaivatonta ja muutenkin kongressipaikalla oli helppo suunnistaa. Münchenissä vallitsi kokouksen aikana suomalaisittain kesäinen sää, aurinko paistoi ja lämpötila nousi päivällä yli +20 astetta. Avajaiset olivat lauantai-iltana. Juhlaohjelman jälkeen vietettiin baijerilainen ilta, johon ilman muuta kuului ruokien ja juomien lisäksi musiikkia.

Itse osallistuin pääasiassa hoitajille suunnattuun ohjelmaan. Kokoukseen osallistui 650 hoitajaa useista maista. Ohjelmassa oli 6 CME-luentoa, 3 minikurssia, ja 24 suullista esitystä. Hoitajapostereita oli esillä 56. Ensimmäisen varsinaisen luentopäivän aamulla oli Münchenin Teknisen Yliopiston pitämä interaktiivinen luento. Oli mielenkiintoista nähdä, mikä on hoitajien, technologistien, tietämys isotooppilääketieteen perusasioista ja niiden vaikutuksesta tutkimusten laatuun. Samalla tuli testattua myös omat tiedot. Luennoilla käsiteltiin paljon PET/TT- ja SPECT/TT -kuvantamista. Tulehdustutkimukset ja munuaisten isotooppikuvantaminen olivat saaneet omat sessionsa. Tärkeänä osana olivat luennot säteilysuojelusta. Esitykset olivat hyvin havainnollisia ja värikkäitä. Säteilysuojeluasioista käytiin paljon keskustelua. Käytännön toteutuksissa ilmeni erilaisia tapoja ja esiintyi myös mielipide-eroja.

Yleensäkin isotooppihoidoista, onkologiasta ja neurologiasta oli merkittävä määrä luentoja. Samoin kardiologia oli edelleen ajankohtainen. Varsinaisen ohjelman ulkopuolella yhteiset keskustelutilanteet ovat aina oma rikkaus. Näitä mahdollisuuksia oli väliajoilla ja järjestetyissä yhteisissä iltatilaisuuksissa.

Päätöspäivänä palkittiin ansioituneet luennoitsijat perinteitten mukaan. Hoitajia palkittiin erikseen sekä suullisista esityksistä että postereista, kummastakin kolme, paras ja kaksi seuraavaa ehdolla ollutta. Palkinnot jaettiin myös kahdelle, jotka saivat parhaat pisteet hoitajille järjestetystä kokeesta. Highlights – luennon piti professori Otmar Schober Münsteristä.

Kongressi oli hyvin järjestetty. Järjestäjien ja toimikuntien työ, jonka määrää tavallinen osallistuja voi vain arvailla, saivat runsaasti kiitoksia. Münchenin tekninen yliopisto oli myös ansiokkaasti mukana toteutuksessa.

EANM-lippu luovutettiin Espanjaan ja kaikki toivotettiin tervetulleiksi Barcelonaan ensi vuonna. Kiitän Lääketieteellistä isotooppiyhdistystä saamastani apurahasta.

Kaija-Leena Kaiser, osastonhoitaja, Pirkanmaan sairaanhoitopiirin Alueellinen Kuvantamiskeskus

Euroopan isotooppiyhdistyksen kongressissa osallistuin pääasiassa hoitajien koulutusohjelmaan. Sunnuntaiaamun interaktiivinen luento isotooppilääketieteen perusasioista oli erittäin mielenkiintoinen ja opettava kokonaisuus. Sessiossa käytiin läpi mm. gammakameran laadunvarmistusta, meille näytettiin esim. tutkimuskuvaa ja kysyttiin, missä on vika. Oli hienoa huomata, että vastaukseni olivat oikein, ainoastaan muutamista PET-kysymyksistä minulla ei ollut tietoa edes arvausta - annettakoon se kuitenkin anteeksi, kun täällä arktisessa yksikössämme ei juuri PET:n kanssa olla tekemisissä.

Kilpirauhassyöpä oli myös yksi mielenkiintoinen aihealue. Nykyinen käytäntömme on ollut kuvata kilpirauhasmetastaasien gammakuvaus kokokeho-kuvana ja lisäksi ottaa paikalliskuva kaulan alueelta, luennossamme suositeltiin ottamaan SPECT/CT metastaasien paikallistamiseksi ja jos nämä jäävät negatiiviseksi huolimatta veriarvomutoksista on suositus tehdä FDG-PET.

Lauantai-illan avajaiset olivat perinteiset puheineen, ohjelma jatkui runsaan baijerilaisen pitopöydän antimilla baijerilaisella musiikilla säestettynä. Vapaa-ajalla tutustuimme kaupungin nähtävyyksiin. Kävimme mm. Dachaun keskitysleirillä. Sää suosi koko viikon eli sain nauttia koko vuoden pisimmän yhtäjaksoisen lämpimän jakson lokakuussa - kyllä nyt taas jaksaa tehdä töitä.

Kiitos matkaseurasta ja kiitos isotooppiyhdistykselle matka-apurahasta.

Kaisa Mäkinen, Isotooppilaboratorio, Rovaniemi

Lauantaina 11.10.08 saavuimme Müncheniin. Etukäteen olimme etsineet taustatietoja kaupungista, sen historiasta ja arkkitehtuurista. Tiesimme, että kaupunki on perustettu vuonna 1158 ja siellä on noin 1,3 miljoonaa asukasta. Siellä on kaksi Saksan parhaisiin kuuluvaa yliopistoa. Ludvig- Maximilians- Universität ja Technische Universität Munchen ja näistä kuulimme avajaistilaisuudessa tervetuliaispuheissakin.

Kiiruhdimme hotelliin ja sieltä saman tien avajaistilaisuuteen. Kongressikeskus näyttäytyi upeana iltavalaistuksessa. Etukäteen olimme lukeneet komeasta messukeskuksesta, johon mahtuisi 12000 ihmistä ja sen moderneista välineistä ja palveluista. ICM ympäristöineen on mahtava paikka viettää kansallisia ja

kansainvälisiä tapahtumia. Täällä vietimme meille tavallisuudesta poikkeavaa lauantai-iltaa. Kuuntelimme kaunista musiikkia ja puheita, joita pitivät professori Markus Schwaiger, tohtori Tomas Goppel, professori Andreas Bosckish, professori Alberto Cuocolo ja professori Hans Maier. Nämä olivat järjestyksessä 21. vuosittaiset kongressit. EANM on perustettu vuonna 1985 ja sen päämäärä on kaikin tavoin edistää isotooppilääketiedettä Euroopassa.

Seuraavina aamuina saavuimme alueelle hyvissä ajoin ja päätimme pääasiassa kuunnella hoitajille tarkoitettuja luentoja. Luennot eivät olleet kovin pitkiä. Kuuntelemme mm. englantilaisen, italialaisen, kroatialaisen, hollantilaisen, ranskalaisen, portugalilaisen, saksalaisen hoitajan luentoja. Aiheina olivat potilaan liikkuminen sydäntutkimuksissa, rekonstruktio sydäntutkimuksissa, ejektiofraktiot, Zevalin-hoidot, I-131 hoidot, In-111-Pentetreotide NET-tuumoreissa. Tästä aiheesta kuulumme muitakin mielenkiintoisia luentoja, SPECT/IT kamerasta jne. F-18-Fluoride PET/IT aiheet olivat mielenkiintoisia. Selvittämätön jalkakipu, diatsepamin käyttö, melanomapotilaan FDG-tutkimus ja säteily suojele. FDG-tutkimuksista olimme kiinnostuneita, koska olemme itsekin tehneet niitä. Sairaalassamme kävi vuonna 2006 PET-rekka neljä kertaa ja olisimme mielellämme jatkaneet tätä kokeilua.

Yleisvaikutelmaksi jäi, että hoitajakollegat ovat ammattitaitoisia ja hyvin koulutettuja hoitajia. Häiritsevä tekijä oli ainoastaan osanottajien liikehdintä luentosalin ja sieltä pois kesken luentojen eikä osanottaja määräkään ollut kovin suuri. Kuitenkin siellä oli hyviäkin esityksiä. Kiinnostavia luentoja oli niin paljon tarjolla ja eri paikoissa, että oli vaikea valita minne saliin olisi mennyt. Mielestämme oli tärkeää kuunnella erilaisia luentoja, vaikka aiheet ja tutkimusaineet eivät aina olleetkaan meille tuttuja.

Näyttelytilaa oli 3027 neliötä, joten hyvät kengätkin olivat tarpeelliset. Kiertelimme aluetta useamman kerran ja yritimme saada mahdollisimman paljon tietoja uutuuksista ja uusista mahdollisuuksista isotooppilääketieteen alalta. Kyllä me mielestämme paljon saimmekin. Posteriosasto oli myös todella laaja. Postereihin tutustumiseen käytimme paljon aikaa. Joistakin postereista sai yhteenvedon mukaan, joten lukemista voi jatkaa täällä kotona. Hoitajillakin oli myös aika paljon omia postereita.

Nämä viisi päivää kuluivat nopeasti eikä väsymyksestä ollut tietoaakaan, vaikka luentopäivät olivat pitkiä. Iltatilaisuudet vanhoissa ravintoloissa ja siipirasalaksella olivat piristäviä kokemuksia ja isotooppiväki on mukavaa seurata. Vaikka meillä oli suuret odotukset näistä päivistä, niin emme uskoneet kuitenkaan saavamme näin paljon.

Kiitämme lämpimästi Radioisotooppiyhdistystä saamastamme apurahasta.

Ulla Lopperi, Kymenlaakson sairaalapalvelut

Matkamme Ulla Lopperin kanssa isotooppipäiville Muncheniin alkoi lauantaina 11.10.08 Helsingin lentoasemalta iltapäivällä. Perillä olimme illan suussa ja ehdimme vielä avajaisiin. Tilaisuus oli arvokas tervehdyspuheenvuoroineen ja musiikkiesityksineen. Seuraavana aamuna kiirehdimme ensimmäiselle luennoille. Esitelmää riitti pitkälle iltapäivään. Väliajoilla kiersimme teollisuuden esittelyissä ja tutustuimme postereihin. Iltaohjelmanä oli GE Healthcaren järjestämä tutustuminen paikalliseen Augustiner ravintolaan, jossa saimme nauttia perinteisistä tarjoiluista ja muistella Vireenin kaatumista Münchenissä 1972. Maanantaipäivä kului tiiviisti luennoilla. Oli mielenkiintoista kuulla eri maista tulevien isotooppiammattilaisten työskentelystä ja työn kehittamisestä. Päivän päätteeksi MAP ja Oriola oli kutsunut asiakasiltaan Ammersee järven maisemiin siipirasalaiva RMS Herrschingin kotisatamaan ja takaisin. Tarjoilut olivat runsaat seisovasta pöydästä. Tilaisuudessa meitä viihdytti ja ihmetytti taikuri, joka näytti temppujaan myös lähempää vierailien eri pöydissä. Järven maisemat jäivät näkemättä pimeyden takia. Tiistaiamuna suunnistimme metrolla taas messukeskukseen. Kuuntelimme siellä muutaman esityksen ja väliajalla poikkesimme läheiseen tavarataloon, josta löytyi kotiintuomisia. Illalla Covedien esitteli tuotteitaan ja toimintaansa hotelliamme lähellä sijaitsevassa vanhassa taiteilijoiden ravintolassa. Keskiviikkoamuna lähdimme hotellista kohti Münchenin lentokenttää taksilla, joka näytti käyttävän nopeusmittarin melkein pohjassa moottoritiellä. Silloin kaverini Ulla sanoi, ettei hän enää koskaan sano miehelleen, että tämä ajaa liian kovaa. Paluumatka Suomeen oli alkanut. Saksan matka oli avartava ja rikastuttava kokemus, mikä antoi lisää voimia arkiseen aherrukseen.

Seija Horn

9. MUITA MATKARAPORTTEJA

World Molecular Imaging Congress (WMIC) Nizzassa 10.–13.9.2008

WMIC oli neljän eri yhdistyksen (Society for Molecular Imaging, Academy of Molecular Imaging, European Society of Molecular Imaging ja Federation of Asian Societies of Molecular Imaging) järjestämä yhteiskokous, joka houkutteli ennätysmäärän osallistujia. Kokoukseen lähetettiin jopa yli 1400 abstraktia. Kokouksen mahtavat puitteet Nizzan Acropolis-kongressikeskuksessa mahdollistivat useiden rinnakkaisessioiden, laajan posterinäyttelyn ja laitenäyttelyn järjestämisen.

Kokouksen tieteellinen ohjelma oli jaettu eri molekyylikuvantamisen suuntausten kesken. Laajimmin esiteltiin optista kuvantamista, mutta myös MRI oli hyvin edustettuna. Isotooppikuvantaminen on kasvattanut osuuttaan, sillä uudet in vivo -kuvantamislaitteet ovat yleistyneet. Kokouksessa oli myös erillinen koulutusosuuus, jossa käsiteltiin eri kuvantamismenetelmien perusteita. Kokous huipentui viimeisenä iltana Nizzan hiekkarannalla järjestettyyn bankettiin.

Kokouksen laajuus heikensi hieman tieteellistä antia. Järjestäjät pyrkivät tarjoamaan vähän kaikkea. Monet kutsutut esitelmöitsijät pitivät hyvin yleisluontoisia, jo monessa kokouksessa nähtyjä, esitelmiä. Kokouksen parasta antia oli saada yleiskuva myös niistä menetelmistä, joita ei juuri nyt itse käytä. Ja tietysti, kuten ennenkin, oli mukava tavata kollegoja ja vaihtaa tutkimuskuulumisia. WMIC 2009 järjestetään Montrealissa Kanadassa.

Kiitokset LRY:lle matka-apurahasta, jota ilman tämä suhteellisen kallis kokous olisi jäänyt kokematta.

Merja Haaparanta-Solin, Valtakunnallinen PET-keskus

Matkakertomus, ESRR 24 - 27.4.2008 Skopje, Macedonia

Saavuimme Skopjeen torstaina iltapäivällä ja huomasimme heti eron idän ja lännen välillä; bussimatalla hotelliin näimme hevosia, rattaita, roskia ja hökkelikyliä. Päällimmäiseksi mieleemme jäi kuitenkin alkukesän parhaassa vehreydessään loistanut luonto. Kongressi pidettiin Aleksandar Palace-nimisessä modernissa hotellissa, joka sijaitsi hiukan keskustan ulkopuolella.

Kongressiin osallistui ennätysmäärä osanottajia ja tieteellinen ohjelma oli monipuolinen ja korkeatasoinen. Onnistuneen kokouksen varjopuolena mainittakoon että suurin osa näytteilleasettajien materiaaleista, kuten myös abstraktikirjat, olivat jääneet tulliin eikä niitä saatu sieltä symposiumin aikana. Abstraktikirjoja ei ole vielääkään näkynyt, lienevätkö yhä paikallisten tullimiesten käsissä. Kaupallinen näyttely siis kärsi pahasti eikä siihen tullut tutustuttua siitäkään syystä että edustajia ei juuri näyttelyssä näkynyt. Ruokaa tarjottiin erittäin vieraanvaraisesti, mutta näin suomalaisesta näkökulmasta tarjottavat olivat varsin erikoisia.

Kokouksen esitykset käsittelivät pääosin uusien PET-merkkiaineiden kemiaa ja prekliinisiä tutkimuksia. Oma sessio oli varattu myös aina yhtä tärkeille laatu-asioille. Sekä vanhoja, että uusia SPECT ja PET merkkiaineita oli monipuolisesti esillä. Turun PET-keskus oli hyvin edustettuna 2 posterilla ja yhdellä suullisella esityksellä.

Skopje tuhoutui lähes täysin vuoden 1963 maanjäristyksessä. Myös alueella käydyt sodat ovat jättäneet jälkensä, vaikkei Makedoniassa varsinaista sotaa käytykään entisen Jugoslavian alueen maiden itsenäistyessä. Nyt nopeasti kehittyvä maa halajaa EU:n jäseneksi ja Skopjeen ollaan perustamassa maan ensimmäistä PET-keskusta.

Lopuksi haluamme lämpimästi kiittää Isotooppiyhdistystä, joka edesauttoi osallistumistamme Skopjen kongressiin.

Kongressiterveisin, Sarita Forsback ja Tove Grönroos Valtakunnallinen PET-keskus

Matkakertomus, Fibroblast Growth Factors in Development and Disease 2.-7.3.2008, Lucca (Barga) Italia

Matkamme alkoi miellyttävissä merkeissä. Lento lähti yhdeksältä lauantaiamuna Turun kentältä eikä 6:40, niinkuin yleensä arkipäivänä matkustettaessa. Pääsimme Tukholmaan ajoissa, mutta siihen matka tyssäsikin. Keski-Eurooppaa ravistelivat juuri sinä päivänä niin kovat myrskyt, että koko lentoliikenne oli

sekaisin. Meidän seuraava koneemme oli tuntikausia myöhässä ja jouduimme odottamaan Tukholmassa ja seuraavalla pysäkillä Münchenissä yhteensä kuusi tuntia kauemmin, kuin oli tarkoitus. Saavuimme lopulta Firenzeen myöhään illalla, mutta helpottuneina, että selviydyimme hengissä myrskyn läpi. Minun matkalaukkuni saapui hihnalle ensimmäisten joukossa, mutta kollegani laukku oli jäänyt maailmalle. Onneksi olimme ottaneet posterin käsimatkatavaroihin, joten matkan tieteellisestä puolesta selviydyimme hyvin. Matkatavaroiden puuttuminen toki vähän harmitti.

Vietimme ensimmäisen yön hotellissa Firenzessä ja aamulla meillä oli muutama tunti aikaa tutustua kaupunkiin. Firenze oli onneksi melko pieni kaupunki ja tärkeimmät nähtävyydet olivat kävelymatkan päässä toisistaan ja hotellistamme. Näimme David-patsaan (kopion), Ponte Vecchion ja Duomon sekä lukuisia muita koristeellisia kirkkoja. Sitten suuntasimme Pinaan, josta oli kuljetus kongressihotelliin.

Hotelli oli uskomattoman kauniilla paikalla vuoren rinteellä, mutta yllättävän kaukana kaikesta. Tämä varmistui, että pysyimme tiiviisti luentosalissa ja ohjelmaa olikin kongressin puolesta koko viikoksi. Luennot alkoivat klo 9 ja viimeinen posterisessio loppui illallisen jälkeen n. klo 23, lounaan jälkeen oli 2 tuntia vapaa-aikaa. Kollegani kannalta tilanne oli vähän ikävä, sillä hänen laukunsa saapui perille vasta loppuviikolla. Organisaattorin puolesta oli järjestetty ohjelmaa mutamana päivänä myös taukojen ajaksi. Meillä oli mahdollisuus päästä tutustumaan Luccan kaupunkiin ja toisena päivänä viinitilalle. Se olikin hyvä tilaisuus tulaisten ostoon.

Tieteellinen ohjelma oli inspiroiva. Fibroblasti kasvutekijöiden tutkijat tunsivat selvästi toisensa vuosien takaa ja muodostivat tiiviin yhteisön, johon oli ilo tutustua. Keskustelu luentojen jälkeen oli kiivasta, mutta puheenjohtaja piti onnistuneesti aikataulusta kiinni ja ohjelma eteni suunnitellut mukaisesti. Postereita oli runsaasti ja posterisessioiden aikana pääsimme keskustelemaan omasta tutkimuksestamme ja saimmekin kiinnostavia kommentteja.

Paluumatkalla juoksimme Pisan juna-asemalta kaltevalle tornille ja takaisin sadetta uhmaten ja paluumatkalla löysimme eräältä sivukadulta oikein viehättävän lounasravintolan, jossa pasta maistui mamman tekemältä ja oli vielä sopuhintaistakin. Ei kongressihotellin ruuissakaan ollut mitään valittamista, meille tuotiin ruokalaji toisensa jälkeen ja viiniä oli tarjolla sekä lounaalla että päivällisellä.

Ehdimme vielä ennen kotiinlähtöä käydä Uffizin taidemuseossa ja näimme Botticellin, Michelangelon ja muiden suuruuksien töitä. Kotimatka meni onneksi vähän sujuvammin kuin menomatka ja molemmat laukutkin odottivat meitä Helsinki-Vantaalla. Vaikka matkustus onkin välillä vähän raskasta, niin kyllä kannatti lähteä.

Lämpimät kiitokset Isotooppiyhdistykselle, joka edesauttoi osallistumisessani kongressiin!

Terveisin, Johanna Tuomela

10. TULEVIA KOULUTUSTILAISUUKSIA:

SUOMESSA 2008

- Radiofarmasiapäivä 13.11.2008, <http://www.fsnm.org/html/koulutusta.html>
- Sydämen MRI – peruskurssi, 4.2.2009, HUS, http://www.sry.fi/index.php?id=4&date=20090204&event_id=98

SUOMESSA 2009

- LRY:n Isotooppipäivät ja 50-vuotisjuhla Helsingissä, Pörssitalo 14.–15.5.2009

SUOMESSA 2010

- Isotooppipäivät Kotkassa, toukokuu

ULKOMAILLA 2009

- SNM Annual Meeting, 13.–17.6.2009 <http://interactive.snm.org/index.cfm?PageID=7878&RPID=58>
- EANM 2009 Barcelona, 10.–14.10.2009

ULKOMAILLA 2010

- EANM 2010 Vienna, 9.–13.10.2010
-